

від 09.03.2017 № 2220/20/17-17 від 09.03.2017 № 5-08/1571-3972 від 09.03.2017 № 1-1905/17

*Про виконання судових рішень
щодо стягнення судового збору,
накладення штрафу
(як засобу процесуального примусу)*

Верховною Радою України 21.12.2016 прийнято Закон України "Про Вищу раду правосуддя", який набрав чинності 05.01.2017. Абзацом "в" підпункту 35 пункту 3 розділу III "Прикінцеві та перехідні положення" згаданого закону внесено зміни до частини четвертої статті 15 Закону України "Про виконавче провадження", якими передбачено, що за рішеннями про стягнення судового збору про накладення штрафу (як засобу процесуального примусу) стягувачем є Державна судова адміністрація України.

З метою напрацювання єдиного підходу та у зв'язку з численними листами судів, територіальних управлінь Державної судової адміністрації України щодо порядку виконання рішень судів зазначеної категорії 25.01.2017 за участю представників Державної судової адміністрації України, Міністерства юстиції України та Державної казначейської служби України проведено спільну нараду, за результатами якої повідомляємо прийняту спільну позицію.

Згідно зі статтею 129¹ Конституції України суд ухвалює рішення іменем України. Судове рішення є обов'язковим до виконання. Держава забезпечує виконання судового рішення у визначеному законом порядку.

Умови й порядок виконання судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб) визначає Закон України "Про виконавче провадження" (далі – Закон).

Згідно з частиною першою статті 5 Закону примусове виконання рішень покладається на органи державної виконавчої служби (державних виконавців) і в передбачених Законом випадках на приватних виконавців, правовий статус та організація діяльності яких встановлюються Законом України "Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів".

Відповідно до частини другої статті 6 Закону рішення про стягнення коштів з державних органів, державного та місцевих бюджетів або бюджетних установ виконуються органами, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів.

Положеннями частин першої – другої статті 15 Закону визначено, що сторонами виконавчого провадження є стягувач і боржник. Стягувачем є фізична або юридична особа чи держава, на користь чи в інтересах яких видано виконавчий документ. Боржником є визначена виконавчим документом фізична або юридична особа, держава, на яких покладається обов'язок щодо виконання рішення.

Відповідно до частини третьої статті 368 Цивільного процесуального кодексу України, частини третьої статті 258 Кодексу адміністративного судочинства України, частини першої статті 116 Господарського процесуального кодексу України виконавчі документи про стягнення судового збору надсилаються судом до органів державної виконавчої служби.

Згідно з частиною першою статті 12 Закону виконавчі документи можуть бути пред'явлені до примусового виконання протягом трьох років, крім посвідчень комісій по трудових спорах та виконавчих документів, за якими стягувачем є держава або державний орган, які можуть бути пред'явлені до примусового виконання протягом трьох місяців.

Як вбачається з частини першої статті 368 Цивільного процесуального кодексу України, частини першої статті 259 Кодексу адміністративного судочинства України та частини першої статті 117 Господарського процесуального кодексу України, виконавчий лист та наказ має відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим Законом.

Звертаємо увагу, що положеннями частини першої статті 4 Закону передбачено обов'язкові вимоги до виконавчого документа.

Водночас, відповідно до абзацу дев'ятого частини першої статті 4 Закону у виконавчому документі можуть зазначатися інші дані (якщо вони відомі суду чи іншому органу (посадовій особі), що видав виконавчий документ), які ідентифікують стягувача та боржника чи можуть сприяти примусовому виконанню рішення, зокрема місце роботи боржника – фізичної особи, місце знаходження майна боржника, реквізити рахунків стягувача й боржника, номери їх засобів зв'язку та адреси електронної пошти.

З огляду на вищевикладене, вважаємо за необхідне рекомендувати судам при видачі виконавчих документів, окрім визначених частиною першою статті 4 Закону вимог до виконавчого документа, зазначати вичерпну інформацію про стягувача: повне найменування (Державна судова адміністрація України), місце знаходження (вул. Липська, 18/5, м. Київ, 01601), ідентифікаційний код юридичної особи в Єдиному державному реєстрі підприємств та організацій України (код ЄДРПОУ 26255795), а також реквізит рахунка для зарахування до державного бюджету надходжень за кодом класифікації доходів бюджету 22030106 "Судовий збір (стягувачем є Державна судова адміністрація України)":

отримувач коштів: **ГУК у м. Києві/м. Київ/22030106;**
 код за ЄДРПОУ: **37993783;**
 банк отримувача: **Головне управління Державної казначейської служби України у м. Києві;**
 код банку отримувача: **820019;**
 рахунок отримувача: **31215256700001;**
 код класифікації доходів бюджету: **22030106.**

Одночасно повідомляємо, що основними виконавчими документами є виконавчий лист та наказ. У разі пред'явлення до виконання ухвал, постанов судів (у разі, якщо вони відповідно до процесуального законодавства є виконавчими документами) у цивільних, господарських, адміністративних справах, справах про адміністративні правопорушення, кримінальних провадженнях, останні повинні

відповідати усім вимогам до виконавчого документа, визначеним частиною першою статті 4 Закону.

Як вбачається з частини першої статті 24 Закону виконавчі дії проводяться державним виконавцем за місцем проживання, перебування, роботи боржника або за місцезнаходженням його майна. Право вибору місця відкриття виконавчого провадження між кількома органами державної виконавчої служби, що можуть вчиняти виконавчі дії щодо виконання рішення на території, на яку поширюються їхні функції, належить стягувачу.

Пунктом 3 частини першої статті 26 Закону передбачено, що виконавець розпочинає примусове виконання рішення на підставі виконавчого документа, зазначеного у статті 3 Закону якщо виконавчий документ надійшов від суду у випадках, передбачених законом.

Враховуючи викладене, у разі надходження до державного виконавця виконавчих документів про стягнення судового збору на користь держави, про накладення штрафу (як засобу процесуального примусу) саме від суду, це не може бути підставою для повернення виконавчого документа без прийняття до виконання.

Водночас необхідно звернути увагу на те, що у разі надходження до органів державної виконавчої служби виконавчих документів про стягнення судового збору, про накладення штрафу (як засобу процесуального примусу) з боржника - державного органу або бюджетних установ, державний виконавець повинен повернути такий документ без прийняття до виконання на підставі пункту 9 частини четвертої статті 4 Закону України «Про виконавче провадження».

Положеннями статті 9 Закону передбачено ведення Єдиного реєстру боржників – систематизованої бази даних про боржників, що є складовою автоматизованої системи виконавчого провадження, яка ведеться з метою оприлюднення в режимі реального часу інформації про невиконані майнові зобов'язання боржників та запобігання відчуженню боржниками майна.

Відомості про боржника вносяться до Єдиного реєстру боржників (крім відомостей щодо боржників, якими є державні органи, органи місцевого самоврядування, а також боржників, які не мають заборгованості за виконавчим документом про стягнення періодичних платежів більше трьох місяців, та боржників за рішенням немайнового характеру) одночасно з винесенням постанови про відкриття виконавчого провадження.

Враховуючи зазначене, переконливо просимо апарати судів при видачі виконавчих документів перевіряти добровільну сплату боржниками судового збору або штрафу (як засобу процесуального примусу) до бюджету, та не допускати пред'явлення до примусового виконання виконавчих документів, які виконані боржниками в повному обсязі, щоб у подальшому зазначене не слугувало підставою для відкриття виконавчих проваджень, внесення інформації до Єдиного реєстру боржників.

Також, з метою забезпечення оперативного обміну документами та контролю повідомляємо про необхідність одночасного повідомлення стягувача – Державну судову адміністрацію України про надсилання судами виконавчих документів до органів державної виконавчої служби шляхом направлення відповідно до Тимчасового порядку обміну офіційними електронними документами, затвердженого наказом Державної судової адміністрації України від 15.11.2016 № 231 листа на електронну адресу Державної судової адміністрації України.

Зазначений лист повинен містити інформацією з посиланням на дату прийняття й номер рішення, згідно з яким видано документ; повне найменування (для юридичних осіб) або прізвище, ім'я та, за наявності, по батькові (для фізичних осіб), стягувача (Державна судова адміністрація України) та боржника, резолютивну частину рішення, що передбачає заходи примусового виконання рішень (про стягнення судового збору або про накладення штрафу (як засобу процесуального примусу)).

Аналіз Закону та процесуального законодавства України дає підстави для висновку – при оформленні виконавчого листа або наказу суди повинні дотримуватись усіх вимог до виконавчого документа.

Виконавчі документи про стягнення судового збору, про накладення штрафу (як засобу процесуального примусу), в яких боржник – фізична чи юридична особа, окрім державного органу, а стягувач – Державна судова адміністрація України, повинні бути пред'явлені судами для виконання до відповідних органів державної виконавчої служби протягом трьох місяців.

Порядок виконання рішень судів про стягнення коштів з державних органів регулюється статтею 25 Бюджетного кодексу України та постановою Кабінету Міністрів України від 03.08.2011 № 845 "Про затвердження Порядку виконання рішень про стягнення коштів державного та місцевих бюджетів або боржників" (далі – Порядок).

Відповідно до пункту 24 Порядку стягувачі, на користь яких прийняті рішення про стягнення коштів з рахунків боржника, подають до органу Казначейства, в якому обслуговується боржник, документи, зазначені в пункті 6 Порядку.

Ураховуючи наведене, відповідно до зазначених норм законодавства, у разі прийняття рішення про стягнення судового збору, про накладення штрафу (як засобу процесуального примусу) з боржника, яке в подальшому передбачає стягнення коштів з державних органів або бюджетних установ переконливо просимо суди невідкладно направляти до Державної судової адміністрації України – стягувачу, оригінал виконавчого документа про стягнення зазначених коштів для подальшого пред'явлення для виконання до органів Державної казначейської служби України у строки, встановлені статтею 12 Закону.

Заступник Міністра юстиції
України з питань виконавчої
служби

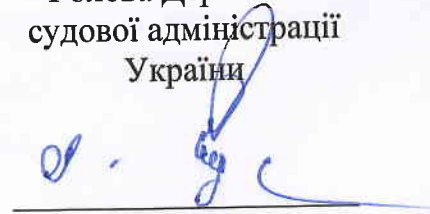
С. Шкляр

Голова Державної
казначейської служби
України

Т. Слюз

Голова Державної
судової адміністрації
України

З. Холоднюк